

GENERELLE BESTEMMELSER

Lab.arealene ved program for kjemi og materialteknikk er lokalisert til 2. etasje i kjellhuset. Her ligger generell kjemi lab, organisk lab., instrumentell lab. og klinisk kjemi lab. (se oversiktskart). I første etasje finner du metallurgilab'en.

Studenter i 1. årskurs har normalt adgang til lab'en bare i de timeplanfestede timene. Etter avtale med undervisningspersonalet kan en være på lab'en når det er en ansvarlig tilstede (under prosjektarbeid o.l.).

Alle lab.kurs er obligatoriske, vær derfor påpasselig med å møte til fastsatt tid. Tidspunkt for oppstart av ulike lab.kurs blir normalt kunngjort ved oppslag og i forbindelse med teoriundervisning. Etter hvert vil vi også legge ut lab.kursene på web og da vil du finne slik informasjon også der.

Har du behov for å skifte lab.gruppe, for eksempel ved legebesøk, må dette avtales med lab.personalet.

Ved sykefravær leveres egenmelding. For sykefravær utover 3 dager må det leveres legeattest. Ved hyppig sykefravær vil vi også kunne kreve legeattest. Om du har hatt sykefravær så ta snarest kontakt med lab.personalet for å avtale tidspunkt for gjennomføring av manglende oppgaver, husk at **alle oppgavene er obligatoriske**.

Har du fravær fra lab.kurs uten gyldig grunn, kan du risikere å bli nektet adgang til eksamen.

For hver oppgave skal det leveres lab.rapport. Disse leveres i "inn-kassett" på lab'en, om døra er stengt legges de i postkassa på utsiden.

Rettete rapporter blir levert tilbake i "ut-kassett", også denne er på lab'en.

Frist for innlevering av lab.-rapport er normalt **dagen før** neste lab.dag, hvis ikke nektes adgang til denne øvelsen.

Alle rapporter skal være godkjent før dere får adgang til eksamen. Er du usikker på om alt er godkjent, bør du i god tid før eksamen ta kontakt med lab.lærer for å undersøke dette.

Utstyret som du vil få bruk for på generellkjemi lab'en finnes normalt i skap/skuffe ved din arbeidsplass. Studentene har selv ansvar for vasking av dette utstyret og for å holde orden i skapene. Det er vanligvis tilstrekkelig med vask i varmt såpevann, skylling under springen og en sluttskylling med destillert vann. Utilstrekkelig kapasitet på destillertvannet gjør at en **under ingen omstendighet må skylle under rennende destillert vann!** Glassutstyret er "personlig" og en kan gjøres ansvarlig ved stor brekkasje. Det følger en innholdsliste til hver arbeidsplass. Sørg for at alt utstyret er på plass når du forlater plassen, slik at neste gruppe slipper å irritere seg. Det vil i neste omgang slå tilbake på deg selv ved at heller ikke du finner utstyret. Ekstra utstyr finnes i skapene innerst i lab.'en. Har du benyttet utstyr fra disse skapene må det settes tilbake etter bruk. Det er ikke tillatt å hente utstyr fra de andre lab.'ene, spør lab.personalet hvis det er noe du ikke finner.

Lab.-benkene og veierommet skal **ryddes** og vektene **rengjøres** etter bruk. Dette er den enkelte students ansvar.

Det innføres en **ordensmenneske-ordning** slik at hver student i en uke har overoppsyn med og ansvar for at benkene er ryddet og kjemikalier satt på plass m.m.

Særlig viktig er det at **VEKTENE BLIR BEHANDLET SKIKKELIG!!**

ORDENSREGLER

ORDEN OG RENSLIGHET	1. Sjekk HMS-datablad for alle kjemikalier du skal arbeide med før du møter til lab.
	2. Bruk alltid lab.frakk og vernebriller når du er på laboratoriet.
	3. Hold orden på laboratoriet. Søl av kjemikalier tørkes opp med en gang.
Ved laboratorietidens slutt skal alt utstyr ryddes på plass og benkene tørkes av.
	4. Tørt avfall, filterpapir og liknende kastes i avfallsbøttene.
Væsker som skal helles ut, tømmes i vasken og skylles etter med store mengder vann (bruk fortrinnsvis vaskene i avtrekket).
Husk at organiske løsningsmidler skal tømmes på spillflasker.
	5. Flasker og glass som står i avtrekkene eller på fellesbenk, skal ikke bringes til egen arbeidsplass. Felles utstyr skal heller ikke flyttes.
Alle har krav på å finne kjemikalier og utstyr på plass.
SPAR PÅ KJEMIKALIENE	6. Bruk alltid så lite kjemikalier som mulig.
FORURENS IKKE
KJEMIKALIENE	7. Hell aldri kjemikaliene tilbake på flasken, dette kan forurense hele løsningen.
	8. Stikk ikke egne pipetter ned i kjemikalieflaskene. Unngå å bytte om pipetter og spatler som hører til de enkelte flaskene.
Når du trenger kjemikalier fra forrådsflaskene, henter du dette i egne reagensrør, begerglass og lignende.
	9. Legg ikke korken eller proppen til en flaske på benken, slik at den delen som går ned i flasken kan bli tilsølt ved kontakt med benken.
Pass på så korkene ikke blir forbyttet.
ORDENSELEV	10. For hver lab.dag blir det utnevnt ordenselever. Disse har ansvar for å fylle på destillertvann, tørkepapir, pipetter, rydde avtrekk, felles utstyr og veierom.

SIKKERHETSREGLER

1. Ved brannalarm skal gassbluss slukkes, elektrisk apparatur slås av og bygningen forlates. **Bruk ikke heis.** Se for øvrig egen branninstruks.
2. Gjør deg kjent med plasseringen av brannslukningsutstyr, nøddusjer og førstehjelpsutstyr.
3. Sjekk HMS-datablad for de kjemikaliene du skal arbeide med **før** du kommer på lab'en.
4. Bruk alltid briller og labfrakk i laboratoriet.
5. Spising og drikking er ikke tillatt i laboratoriet.
6. **Hell aldri vann i konsentrerte syrer.** Konsentrerte syrer fortynnes ved at en først tar vann og så tilsetter syra forsiktig under omrøring / risting.
7. Når du skal lukte på et kjemikalie, bør du holde den litt på avstand og vifte dampen mot nesen.

8. Konsentrerte syrer og baser skal oppbevares og benyttes i avtrekk.
9. Unngå hastverk. Løp aldri i laboratoriet.
10. Sett ikke i gang andre eksperimenter enn de som er foreskrevet. Kontakt veileder hvis du er i tvil om hva du skal gjøre.

ARBEID I AVTREKKSSKAP

1. Regulering av luftgjennomstrømningen:
For å få best mulig luftgjennomstrømning i avtrekksskapene, skal kun de skap som er i bruk ha maksimalt sug. Dette reguleres fra tavle i gangen (bryterne på selve skapene er ikke innkoplet). Sjekk at bryteren for avtrekksskap i den lab. som skal brukes står i posisjon åpen, de som ikke brukes står i posisjon stengt (avtrekksskapene er ikke avslått, men luftgjennomstrømningen er mindre). Luftgjennomstrømningen i avtrekksskapet på FOU bør stå på maksimum da giftskapet er koplet til dette.
2. Plasser arbeidet mest mulig sentralt i skapet, her er suget vanligvis best.
3. Oppbevar minst mulig i avtrekksskapet. Avtrekksskapene er ikke lagerskap. Flasker og utstyr ødelegger et laminært strømningsbilde inne i avtrekksskapet og reduserer effekten.
4. Når du arbeider i avtrekksskapet skal luken være så langt nede som mulig.
5. Arbeid med rolige bevegelser slik at du ikke skaper turbulens.
6. Bøy aldri hodet inn i skapet.
7. Når skapet ikke er i bruk skal luken trekkes helt ned.

GRUNNLEGGENDE FØRSTEHJELPSREGLER

Sprut i øyenen: Skyll vedvarende, helst fra øyeskylleflaske, inntil legebehandling.

Søl på hud og klær: Fjern tilsølte klær og sko. Skyll huden med lunkent vann i minst 15 minutter.

Innånding av giftig gass: Frisk luft og ro. Ved pustesvikt gis kunstig åndedrett og lege/ambulanse tilkalles.

Svelging av kjemikalier: Drikk mye vann. Tilkall legehjelp.

Forbrenning: Avkjøl straks med kaldt vann og skyll lenge med lunkent vann.

Sår fra glasskutt eller liknende: Skyll grundig med kaldt vann. Prøv å stanse/begrense sterk blødning og legg på steril bandasje. Ved større eller dype sår og ved mistanke om fremmedlegemer i såret skal lege kontaktes.

GENERELT:

Ved skader, ulykker, brann, større spill av kjemikalier o.l. må faglærer varsles øyeblikkelig.

Før oppmøte til første lab.dag skal alle studenter ha lest heftet: *K. S. Førland: 'Sikkerhet og førstehjelp i laboratoriet'* (Tapir).

På AFT sine hjemmesider finner du link til brannvernopplæring for nye studenter. Klikk deg inn på Student/Nyttig informasjon/Brannvernopplæring/Opplæring av nye studenter og studer det du finner her.